

Sygn. akt VIII U 216/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
na posiedzeniu niejawnym w składzie:

Przewodniczący: sędzia Teresa Kalinka	

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2021 r. w Gliwicach

sprawy B. B. (B.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury górniczej

na skutek odwołania B. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 19 stycznia 2020 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje B. B. prawo do emerytury górniczej przyjmując do ustalenia jej wysokości 24% kwoty bazowej obowiązującej w styczniu 2021 w części socjalnej świadczenia, poczynając od 1 stycznia 2021 roku.

(-) sędzia Teresa Kalinka

Sygn. akt VIII U 216/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 19 stycznia 2021r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu B. B. prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a tej ustawy. W uzasadnieniu decyzji ZUS wskazał, iż decyzją z 5 lipca 2011r. ubezpieczonemu przyznano już prawo do emerytury górniczej, a zatem brak jest podstaw do przyznania drugiej emerytury górniczej na podstawie tej samej ustawy.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony B. B. urodził się (...)

Decyzją ZUS Oddział w Z. z 5 lipca 2011r. ubezpieczonemu przyznano

z dniem 1 czerwca 2010r. tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku, prawo do emerytury górniczej na podstawie art. 50e ustawy emerytalno – rentowej.

W treści decyzji ZUS zaliczył ubezpieczonemu 25 lat i 6 miesięcy okresów składkowych oraz 4 miesiące okresów nieskładkowych.

Do 196 miesięcy pracy górniczej zastosowano przelicznik 1,8, zaś do 107 miesięcy pracy górniczej zastosowano przelicznik 1,5.

Kolejnymi decyzjami ZUS dokonywał waloryzacji świadczenia oraz przeliczenia jego wysokości z uwagi na doliczanie stażu pracy.

W dniu 12 stycznia 2021r. ubezpieczony złożył w organie rentowym nowy wniosek o prawo do emerytury.

Zaskarżoną decyzją z 19 stycznia 2021r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ustawy emerytalno – rentowej tj. po osiągnięciu wieku 50 lat. W uzasadnieniu ZUS wskazał, iż ubezpieczonemu już ustalono prawo do emerytury górniczej, brak zatem podstaw do przyznania kolejnej emerytury górniczej, która jest tożsamym świadczeniem.

Ustalono, iż ubezpieczony posiada 16 lat i 4 miesiące pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym z art. 50d oraz 9 lat i 2 miesiące pracy górniczej z art. 50 c ust. 1 ustawy. Łącznie ubezpieczony posiada ponad 25 lat pracy górniczej.

Niezależnie od powyższego Sąd ustalił, że ubezpieczony po przyznaniu w dniu 1 czerwca 2010r. emerytury górniczej bez względu na wiek, podlegał zatrudnieniu i wykazał ponad 30 miesięcy zatrudnienia po nabyciu prawa do emerytury górniczej bez względu na wiek.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego. Zgromadzona dokumentacja jest kompletna i została sporządzona w sposób rzetelny, a jej wiarygodność nie budzi wątpliwości. Nadto okoliczności faktyczne nie były sporne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

B. B. w dniu 12 stycznia 2021r. złożył wniosek o prawo do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ust. 2 ustawy emerytalnej w miejsce dotychczas pobieranej emerytury górniczej.

Zaskarżoną decyzją ZUS odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury górniczej w oparciu o inną podstawę prawną niż dotychczas pobierane świadczenie.

Przedmiotem niniejszego postępowania jest więc prawo ubezpieczonego do kolejnej emerytury tj. emerytury górniczej przyznanej na innej podstawie prawnej niż uprzednio przyznane mu świadczenie.

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie jest bezsporny. Przedmiotem sporu jest natomiast interpretacja przepisów ustawy emerytalnej.

Przesłanki nabycia prawa do emerytury górniczej określa ustawa z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2021r., poz. 291 ze zm.).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, iż przepisy dotyczące emerytur górniczych zostały zmienione ustawą z 27 lipca 2005r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy – Karta Nauczyciela (Dz. U.

z 2005r. Nr 167, poz. 1397) – z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2007r. – w ten sposób, że uchylono między innymi art. 34, 48 i 49, zaś regulacje odnośnie prawa do emerytury górniczej zawarto w Rozdziale 3a, tj. w art. 50a-50e.

Ubezpieczony nabył prawo do emerytury górniczej na podstawie art. 50e ustawy emerytalno – rentowej.

Zgodnie z treścią art. 50e ust. 1 prawo do górniczej emerytury, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, przysługuje pracownikom, którzy pracę górniczą wykonywali pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres wynoszący co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem ust. 2.

Obecnie ubezpieczony zgłosił wniosek o prawo do „nowej” emerytury górniczej w wieku 50 lat tj. w oparciu o nową podstawę prawną a zatem w stosunku do niego należało stosować przepis art. 50a i następane ustawy z 17 grudnia 1998r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z art. 50a ust 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do emerytury górniczej, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. ukończył 55 lat życia;
2. ma okres pracy górniczej, wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust.1
3. nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie zaś z ust. 2 wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi 50 lat.

Organ rentowy stanął na stanowisku, że prawo do emerytury górniczej można uzyskać tylko jeden raz, a zatem osoby, które po raz pierwszy wystąpią do ZUS

z wnioskiem o emeryturę górniczą, mogą uzyskać uprawnienie do tej emerytury albo na podstawie art. 50e albo na podstawie art. 50a omawianej ustawy, jeśli spełnią warunki wskazane w tych przepisach. Natomiast nie ma możliwości ponownego ustalenia prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a albo 50e ustawy, w sytuacji gdy wnioskodawca pobiera już emeryturę górniczą przyznaną w oparciu o jeden z tych przepisów.

Sąd nie podziela stanowiska organu rentowego, albowiem przepisy powołanej wyżej ustawy w rozdziale 3a zatytułowanym Emerytury górnicze przewidują kilka rodzajów takich emerytur i nie zawierają zakazu ich nabywania w oparciu o różne podstawy prawne.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w uzasadnieniu wyroku z 5 marca 2013r. sygn. akt III AUa 1117/12 podkreślił, że ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – wśród rodzajów emerytur górniczych rozróżnia emeryturę górniczą bez względu na wiek i zajmowane stanowisko w przypadku wykonywania pracy górniczej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przez co najmniej 25 lat przyznaną na podstawie jej art. 50e ust. 1 oraz przewidzianą w art. 50a emeryturę górniczą w obniżonym wieku 55 lub 50 lat przy 10 lub 15-letnim okresie pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1 w ogólnym okresie ubezpieczenia górnika (20/25 lat). W ocenie sądu są to zatem dwa różne świadczenia.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z 2 marca 2017r., I UZ 61/16 (LEX 2284204) zwrócił uwagę, że w orzecznictwie przyjmuje się odrębność emerytur wobec różnych podstaw prawnych (tytułów) ich przyznawania, co

oznacza, że na emeryturę można przechodzić kilka razy. W wyroku z 17 grudnia 2014r. sygn. I UK 169/14 (LEX nr 1642866) Sąd Najwyższy wskazał, iż obecny art. 50e ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, będący odpowiednikiem dawnego art. 48 tej ustawy, statuuje własny, odrębny od art. 50a układ warunkujący nabycie uprawnień do emerytury górniczej, rezygnując z przesłanki wieku emerytalnego na rzecz dłuższego, bo 25-letniego stażu kwalifikowanej pracy górniczej. Takie stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w wyroku z 1 kwietnia 2014r., I UK 366/13 (LEX nr 1455428) i w postanowieniu z 20 lipca 2017r., I UK 458/16.

Przepisy te różnią się zatem w zakresie koniecznych przesłanek zarówno okresami wymaganej pracy górniczej: art. 50a ust. 1 i 2 ustawy wymaga legitymowania się odpowiednio okresem 20 i 25 pracy górniczej i równorzędnej, w tym okresem odpowiednio 10 i 15 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1, art. 50e ust. 1 wymaga wykazania 25 lat pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (z uwzględnieniem ust. 2.), jak też różnią się co do przesłanki osiągnięcia wymaganego wieku w art. 50a ust. 1 i 2 i jej braku w art. 50e ust. 1.

Nie można więc zgodzić się z organem rentowego, iż po stronie ubezpieczonego nie wystąpiły jakiegokolwiek przesłanki, uzasadniające uzyskanie prawa do kolejnego świadczenia.

Ubezpieczony posiada wymagany w art. 50a ust. 2 okres pracy górniczej, osiągnął również wiek 50 lat, co w ocenie Sądu należy uznać za spełnienie przesłanek z art. 50a ust. 2 ustawy, a zatem spełnienie przesłanek z przepisu, który w sposób odrębny statuuje nabycie prawa do emerytury górniczej od art. 50e ust. 1, na podstawie którego ubezpieczony nabył uprzednio emeryturę górniczą.

Jak wyżej wskazano, w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie było sporne, że ubezpieczony spełnia przesłanki wskazane w art. 50a ust. 2 ustaw, tak w zakresie wymaganego okresu pracy górniczej, jak i wieku.

Mając powyższe na uwadze należało uznać, że ubezpieczony spełnia przesłanki do przyznania mu prawa do emerytury górniczej w oparciu o inną podstawę prawną niż dotychczas przyznane świadczenie.

Z tych względów – na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. – Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu B. B. prawo do emerytury górniczej poczynając od 1 stycznia 2021r. tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku o to świadczenie. Równocześnie Sąd zobowiązał organ rentowy do ustalenia wysokości świadczenia z zastosowaniem do wyliczenia 24 % świadczenia to jest części socjalnej, kwoty bazowej obowiązującej w styczniu 2021r., poczynając od 1 stycznia 2021r.

Sąd wydał wyrok na posiedzeniu niejawnym zgodnie z art. 148¹ k.p.c. uznając, iż wobec zgromadzonego materiału dowodowego zawartego w aktach organu rentowego oraz treści odwołania ubezpieczonego, do którego ubezpieczony nie załączyła żadnych nowych dowodów, rozpoznanie sprawy na rozprawie nie jest konieczne, tym bardziej, iż odwołujący w swoim odwołaniu od skarżonej decyzji nie zawarł wniosku o przeprowadzenie rozprawy.

Zgodnie z art. 148¹ k.p.c. Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne (§ 1).

W przypadkach, o których mowa w § 1, sąd wydaje postanowienia dowodowe na posiedzeniu niejawnym (§ 2).

Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że pozwany uznał powództwo (§ 3).

(-) Sędzia Teresa Kalinka